

Riksantikvarieämbetets rapport Översyn av regelverket om kyrkliga kulturminnena (Ku2015/02346/KL)

Sammanfattning

Länsstyrelsen instämmer med de i utredningen framkomna förslagen till lagändringar och förslaget att tillsätta en oberoende utredning om ”kyrklig övertalighet”. När det gäller det immateriella kulturarvet kan en fortsatt diskussion med förtydligande av roller och uppdrag behövas för att Unescos konvention ska kunna följas inom ramarna för Kulturmiljölagen (1988:950) (KML). Sammanfattningsvis anser Länsstyrelsen att det finns skäl till att ändra lagstiftningen i enlighet med Riksantikvarieämbetets (RAÄ) förslag förutom på den punkten att det inte längre skulle vara tillståndspliktigt att ändra kyrkornas färgsättning.

Länsstyrelsens yttrande om Riksantikvarieämbetets förslag till lagändringar

Länsstyrelsens bedömning är att Riksantikvarieämbetet har fångat upp de otydligheter som finns kring begreppet kyrkotomt. Det är även positivt att det blir tydligt att det är länsstyrelsen som avgör vad som är gränsen för kyrkotomten och att det görs en revidering av texten så att det gröna kulturarvet blir synliggjort. Lagen blir tydligare genom att bestämmelserna ändras så att formuleringen inkluderar även andra ägare än Svenska kyrkan. Detta är viktigt eftersom kyrkor på senare år fått nya ägare på grund av den kyrkliga övertaligheten. Därför är det även bra att länsstyrelsen ska underrättas när en överlåtelse av en kyrka från Svenska kyrkan till en annan ägare har skett. De nya formuleringarna gällande tillståndsplikten kommer även göra att det bli tydligare för vilka åtgärder som det krävs tillstånd. Eftersom länsstyrelserna redan idag ställer villkor på antikvarisk medverkande är det bra att detta nu skrivs in i lagtexten. Länsstyrelsen anser det är bra att 4 kap nu ensas med 3 kap gällande Byggnadsminnen när det gäller möjligheten att döma till böter.

Tillståndsprövning bör behållas för ny färgsättning i 4 kap. 3 § KML

Riksantikvarieämbetet föreslår en ändring i 3 § i KML så att det inte längre ska vara tillståndspliktigt att ändra färgsättningen av kyrkan. En ändrad färgsättning skulle dock kunna innebära att kyrkobyggnaden ändras på ett väsentligt sätt vilket gör den tillståndspliktig med gällande lagstiftningsformulering. Men eftersom RAÄ föreslår att ändra denna formulering, så att inte på något väsentligt sätt får ändras bytts ut till inte får ändras så att deras kulturhistoriska värde minskar, kan det bli svårt att hävda att en ändring av färgsättningen kan minska det kulturhistoriska värdet. Länsstyrelsen anser därför att den ursprungliga formuleringen bör stå kvar så att det även fortsättningsvis är länsstyrelsen som avgör om det kulturhistoriska värdet kommer minska eller inte.

Avsnitt 5.3 Det immateriella kulturarvet

I rapporten diskuteras det immateriella kulturarvet. Sverige undertecknade 2011 Unescos konvention om tryggnad av det immateriella kulturarvet. Genom ratificeringen av konventionen har staten tagit

Postadress	Besöksadress	Telefon/Telefax	E-post/webbplats:	Org.nr
SE-371 86 KARLSKRONA	Skeppsbrokajen 4	010-22 40 000 010-22 40 223	blekinge@lansstyrelsen.se www.lansstyrelsen.se/blekinge	202100-2320

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

YTTRANDE

2 (2)

Dnr 433-4259-15

på sig att denna följs. Riksantikvarieämbetet har tolkat det som att regeringen anser att konventionens syfte, att trygga de immateriella kulturvärdena, inte hindras av gällande lag och att de främjas av de kulturpolitiska målen och målen för kulturmiljöarbetet. RAÄ är av den uppfattningen att dessa värden bäst bevaras och utvecklas i samklang med de lagskyddade kyrkliga kulturminnena. Länsstyrelsen är där enig med RAÄ. RAÄ menar att detta ska möjliggöras genom att länsstyrelserna har i uppdrag att i sin granskning av tillståndsansökningar om ändringar av en kyrkobyggnad ska väga in att denna ska kunna fylla en praktisk funktion som rum för församlingens gudstjänster (s. 7 och 44). Den källa som rapporten hänvisar till är *DsC 1986:11 Kulturhistorisk tillsyn över den kyrkliga miljön. Betänkande avgivet av kyrkobyggnadsutredningen*. Länsstyrelsen uppfattar det immateriella kulturarvet som berättelser vi ärvt av tidigare generationer och som vi ska förvalta till kommande generationer. Att förvalta det immateriella kyrkliga kulturarvet tolkar Länsstyrelsen som att bevara de spår av hur kyrkorna använts genom olika tider och tillåta en utveckling av denna berättelse. Den enda mening som RAÄ uttrycker kring detta uppdrag i rapporten kan tolkas som om den praktiska funktionen ska prioriteras i tillståndsgivningen, vilket kan resultera i att det görs på bekostnad av bevarandet av både det immateriella och det fysiska kulturarvet. Länsstyrelsen efterfrågar en förtydligande och en fortsatt diskussion kring det som RAÄ uppfattar som länsstyrelsens uppdrag gällande det immateriella kulturarvet.

I detta ärende har Ingrid Lovén beslutat. Helena Rosenberg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Lars Olsson deltagit.

Ingrid Lovén
Länsråd

Helena Rosenberg
Bebyggelseantikvarie